

Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.

16/09/2025

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Kümes hayvancılığı, hem kırmızı ete alternatif uygun maliyetli bir protein kaynağı sunması hem de dengeli beslenmede temel ihtiyaç olan hayvansal proteinin karşılanması noktasında önemli bir role sahiptir. Tavuk eti ve yumurta, dünya genelinde en ulaşılabilir gıda ürünleri arasında yer almakta; yüksek biyolojik değere sahip protein, vitamin ve minerallerle özellikle çocukların, gençlerin ve yaşlıların sağlıklı beslenmesine doğrudan katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, kümes hayvancılığı kırsal istihdam yaratması, yan sanayilere (yem üretimi, lojistik, ambalaj, biyogaz ve gübre üretimi gibi) ekonomik canlılık kazandırması nedeniyle de stratejik bir sektördür. Özellikle orta ölçekli şehirlerde üretim potansiyelinin artması hem yerel ekonomiyi güçlendirmekte hem de göçün önlenmesine katkı sağlamaktadır. Sürdürülebilir ve modern teknolojilerle desteklenen kümes hayvancılığı, çevresel etkileri azaltarak hem insan sağlığı hem de çevre açısından güvenli üretim modellerine imkân sunmaktadır.

Uşak'ta kümes hayvancılığı son dönemde dikkat çekici bir ivme yakalamıştır. Yerel verilere göre; Temmuz 2025'te Türkiye tavuk eti üretimi 239.876 ton iken Uşak yaklaşık %2,5 payla 6 bin

ton katkı sağlamış, kesilen tavuk sayısında artış görülmüştür. Ancak yumurta üretimi yaklaşık 40 milyon adetle geçen yılın aynı dönemindeki 45 milyon adede kıyasla %10 düşmüştür. Bu tablo, et üretiminde artış sürerken yumurtada gerilemenin tersine çevrilebilmesi için yeni yatırım, modernizasyon ve teknoloji kullanımının kritik olduğunu göstermektedir. Ulaşım maliyetleri, soğuk zincir/dağıtım altyapısı, yem maliyetleri ve biyogüvenlik gibi girdiler, üreticinin rekabet gücünü doğrudan etkilemektedir. Ayrıca sürdürülebilirlik, atık/yem yönetimi, hayvan refahı ve üniversite-sanayi iş birlikleri alanlarında sistematik bir çerçeve ihtiyacı vardır. Bu kapsamda Bakanlığın Uşak özelinde somut yol haritasını kamuoyuyla paylaşması ve bu konuda yeni kaynakları Uşak'a aktarması gerekmektedir. Bu bağlamda,

1. Uşak'ta kümes hayvancılığında son üç yıl için (2023–2025) tavuk eti üretimi, kesim adedi ve yumurta üretimi verileri nedir? Bu göstergeler için 2026-2028 hedefiniz nedir?
2. Yumurta üretimindeki %10'luk düşüşün başlıca nedenleri (yem maliyetleri, hastalıklar, pazar/dolaşım sorunları vb.) nedir? Uşak özelinde yumurta üretimini artırmaya dönük hibe, kredi, faiz desteği, yem/enerji sübvansiyonu planlıyor musunuz?
3. Uşak'ta yeni yatırım ve doğru/temiz teknoloji kullanımı (modern kümes ekipmanları, otomasyon, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, biyogüvenlik, atık/tezgâh gübresi yönetimi, koku kontrolü vb.) için yatırımcıya hangi destek programları sunulacaktır? Bu yatırımların 2026 bütçe tahsisi nedir?
4. Soğuk zincir, lojistik ve dağıtım ağı için Tarım ve Orman Bakanlığı'nın, Ulaştırma ve Altyapı ile Ticaret Bakanlıklarıyla ortak bir çalışma/teşvik planı var mıdır? Uşak'tan çevre illere ve ana pazarlara sevkியatta ulaşım maliyetlerini düşürmeye dönük somut adımlarınız nelerdir?
5. Uşak'ta kümeste biyogüvenlik ve hastalık kontrolü (aşılama, izleme, erken uyarı) kapasitesi hangi seviyededir? Son iki yılda bildirilen salgın/epizootik vakalar var mıdır? Varsa alınan tedbirler ve üreticiye yansıyan destekler nelerdir?
6. Manure/organik atık yönetimi ve çevresel uyum (koku, sızıntı, su/atık su) için Uşak işletmelerine yönelik rehberlik, denetim ve finansal destek mekanizmaları var mıdır? Biyogaz gibi döngüsel ekonomi uygulamalarını teşvik edecek programlar planlanmakta mıdır?

7. Uşak'ta sektörün gelişimi için Uşak Üniversitesi ve diğer yükseköğretim kurumları ile ortak Ar-Ge, prototip kümes, pilot çiftlik, saha eğitimi ve sertifikasyon programı tasarlanmış mıdır? 2025–2026'da başlayacak üniversite–sanayi işbirliği projelerinin takvimi nedir?
8. Üretici örgütlenmesi bağlamında Uşak'ta kooperatifleşme/üretici birliği destekleri, ortak yem tedariki, toplu sevkiyat ve pazarlama modelleri için hangi teşvikler planlanmaktadır?
9. Uşak menşeli ürünlerin coğrafi işaret, kalite ve hayvan refahı standartlarına uygunluğunu artırıp katma değeri yükseltmeye dönük markalaşma/dijital pazarlama destekleri sağlayacak mısınız?
10. Sektörün kırılgan yapısı dikkate alınarak, yem maliyet şoklarına ve enerji fiyatlarına karşı Uşak üreticisine geçici destek kalkanı öngörüyor musunuz? Öngörüyorsanız kapsam, süre ve bütçesi nedir?
11. Uşak ilinde aylık bazda gerçekleştirilen toplam kanatlı hayvan etlik kesim miktarı nedir?